

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Maatschappelijk verantwoord vereffenen: belangenpluralisme bij de maatschappelijke taakuitoefening van de curator

Pool, J.M.W.

Citation

Pool, J. M. W. (2022). Maatschappelijk verantwoord vereffenen: belangenpluralisme bij de maatschappelijke taakuitoefening van de curator. *Tijdschrift Voor Insolventierecht*, 2022(4), 134-140. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3513652>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3513652>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Maatschappelijk verantwoord vereffenen: belangenpluralisme bij de maatschappelijke taakuitoefening van de curator

Tvl 2022/20

Maatschappelijke belangen winnen terrein binnen het insolventierecht. Van curatoren wordt steeds meer verwacht dat zij bij de afwikkeling van faillissementen rekening houden met maatschappelijke belangen, terwijl deze belangen strijdig zijn met de belangen van de schuldeisers als het behartigen van maatschappelijke belangen meer kost dan het oplevert. Wanneer er onvoldoende boedelactief is, dan draagt de curator bovendien de kosten voor de maatschappelijke taakuitoefening. In dit artikel wordt betoogd dat het systeem van de Faillissementswet curatoren beperkt om rekening te houden met maatschappelijke belangen. Om maatschappelijk verantwoord vereffenen te bevorderen, is het van belang dat de wetgever zorgdraagt voor zowel een wettelijke verankering van een maatschappelijke taakuitoefening die ten koste mag gaan van het verhaal van de gezamenlijke schuldeisers als een adequate vergoeding van de maatschappelijke taakuitoefening.

1. Inleiding

Duurzaamheid is een van de meest actuele thema's in het recht. Met name binnen het vennootschapsrecht is de afweging van de belangen van aandeelhouders – dat wil met name zeggen winstmaximalisatie – en de belangen van andere *stakeholders* (zoals werknemers, klanten, leveranciers, andere schuldeisers, maar ook de overheid en andere maatschappelijke belangen, zoals bijvoorbeeld de belangen van de mens en het milieu) ter bevordering van duurzaamheidsdoelen onderwerp van discussie.² De noodzaak om wettelijke kaders zo te hervormen dat ook maatschappelijke belangen kunnen worden behartigd, lijkt steeds duidelijker.³

De afweging tussen de potentieel strijdige belangen van verschillende *stakeholders* is een uitdaging, zeker in faillissementen. Van oudsher is het doel van het faillissement het verdelen van het vermogen van de gefailleerde onder de gezamenlijke schuldeisers overeenkomstig ieders rang.⁴ De curator, die is aangewezen om de boedel te beheren en te vereffenen, dient bij zijn taakuitoefening dat doel na te streven.⁵ Aangezien het doel van het faillissement ziet op het behartigen van de belangen van de gezamenlijke schuldeisers, ligt de focus vooral op het realiseren van een zo hoog mogelijke opbrengst en tegelijkertijd op het zo veel mogelijk beperken van de kosten.⁶ De focus van het faillissementsrecht lijkt curatoren daarmee te ontmoedigen om rekening te houden met maatschappelijke belangen, althans als dit opbrengstmaximalisatie in de weg staat. De taak van de curator is echter aan verandering onderhevig en vindt aansluiting bij hetgeen in een bepaald tijdsgewricht van belang wordt geacht.⁷ Curatoren hebben in de loop der jaren in lijn met de maatschappelijke opvattingen (aanvullende) maatschappelijke taken gekregen, zoals fraudebestrijding⁸ en verplichtingen tot naleving van bijvoorbeeld milieuwetgeving⁹ en privacywetgeving,¹⁰ en bovendien wordt van hen steeds meer verwacht bij de afwikkeling van faillissementen rekening te houden met maatschappelijke belangen.¹¹

De Faillissementswet leek voldoende flexibel om mee te bewegen met de maatschappelijke opvattingen, maar het is de vraag hoe ver de Faillissementswet mee kan buigen met de maatschappelijke ontwikkelingen. Het is de vraag of de doelstelling van het faillissement nog wel aansluit bij de huidige maatschappelijke opvattingen en of er binnen het faillissement voldoende ruimte is voor het behartigen

1 Gelieve dit artikel aan te halen als: J.M.W. Pool, 'Maatschappelijk verantwoord vereffenen: belangenpluralisme bij de maatschappelijke taakuitoefening van de curator', *Tvl* 2022/20. Jessie Pool is universitair docent ondernemings- en insolventierecht aan de Universiteit Leiden. Dit artikel is gebaseerd op haar proefschrift dat zij in het najaar van 2022 in het openbaar zal verdedigen. Zie J.M.W. Pool, 'De rol van de curator bij de aanpak van onregelmatigheden. Een empirisch-juridisch onderzoek naar de rol van de curator in de praktijk bij de aanpak van onregelmatigheden voor en tijdens faillissement' (diss. Leiden), te verschijnen medio 2022.

2 Zie bijvoorbeeld A.C. Jansen, 'Leuk dat je als CEO de onderneming duurzaam wilt maken, maar niet ten koste van het rendement!' *MvO* 2021/5, p. 139 e.v.

3 Zie bijvoorbeeld J.W. Winter e.a., 'Naar een zorgplicht voor bestuurders en commissarissen tot verantwoorde deelname aan het maatschappelijk verkeer', *Ondernemingsrecht* 2020/86, p. 471 e.v.; L. Timmerman, 'Uitdagingen voor het ondernemingsrecht; op weg naar een echt ondernemingsrecht?', *MvO* 2020, afl. 5/6, p. 133-141.

4 *Van der Feltz-I* 1896, p. 7. Zie ook F.M.J. Verstijlen, *De faillissementscurator*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998, p. 26-27.

5 A. van Hees, 'Het doel van het faillissement en de taak van de curator', *Tvl* 2004/45. Zie ook F.M.J. Verstijlen, *De faillissementscurator*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998, p. 23.

6 Consultatiedocument betreffende het insolventierecht, 1 november 2021, te raadplegen via <https://www.internetconsultatie.nl/consultatieinsolventie> (hierna: 'Consultatiedocument Insolventierecht').

7 Zie bijvoorbeeld W.M.J. Bekkers, 'De veranderende rol van de curator', *Tvl* 2004/43, afl. 5, p. 186-191.

8 Zie bijvoorbeeld de Wet versterking positie curator. Zie *Stb.* 2017, 176. *Kamerstukken* 34253.

9 Zie bijvoorbeeld HR 4 juni 2021, ECLI:NL:HR:2021:833 (*Ridderkerkse Taxi-centrale*).

10 AP, Brief aan Insolad betreffende de verwerking van persoonsgegevens in faillissement, z2019-12871, 6 januari 2020, te raadplegen via autoriteit-persoonsgegevens.nl. Zie ook M.D. Reijneveld, 'Noot bij INSOLAD Toetsingscommissie 13 augustus 2021, 2021/5', *Tvl* 2022/12.

11 HR 4 december 1963, *NJ* 1964/144 en HR 24 februari 1995, *NJ* 1996/472. Zie ook A. van Hees, 'Maatschappelijk verantwoord vereffenen', *Tvl* 2015/1. Zie ook Consultatiedocument Insolventierecht, par. 4.3.

van andere belangen dan die van de (gezamenlijke) schuldeisers.¹² Het zijn deze vragen die in deze bijdrage centraal staan.

Om die vragen te beantwoorden ga ik eerst kort in op de maatschappelijke taakuitoefening van de curator (par. 2) om vervolgens te beredeneren waarom er binnen de huidige faillissementsprocedure geen ruimte is voor maatschappelijk verantwoord vereffenen (par. 3). Ik besteed daarbij ook aandacht aan de bekostiging van de maatschappelijke taakuitoefening, mede in het licht van de legeboedelproblematiek. Ik sluit af met een bespreking van enkele fundamentele wijzigingen van de Faillissementswet die noodzakelijk zijn om maatschappelijk verantwoord vereffenen te bevorderen (par. 4).

2. De maatschappelijke taakuitoefening van de curator

De taak van de curator is het beheren en vereffenen van de failliete boedel, hetgeen inhoudt dat hij het vermogen van de failliet te gelde maakt en de opbrengsten daarvan verdeelt onder de gezamenlijke schuldeisers.¹³ Deze taak vindt zijn oorsprong in het doel van het faillissement, namelijk het uitwinnen van het gehele vermogen van de schuldenaar om daaruit de schuldeisers overeenkomstig hun rang zoveel mogelijk te voldoen.¹⁴ Bij de vervulling van zijn taak richt de curator zich vooral op belangenbehartiging ten behoeve van de gezamenlijke schuldeisers.¹⁵ De curator streeft om die reden primair naar een zo groot mogelijke boedel.¹⁶ Alle wettelijke bevoegdheden van de curator staan in het teken van het zo efficiënt mogelijk uitoefenen van de taak.¹⁷

Van oudsher heeft de curator geen specifieke taak toebedeeld gekregen om maatschappelijke belangen te behartigen.¹⁸ Dat neemt niet weg dat de afwikkeling van de boedel ook kan worden beschouwd als een maatschappelijk belang.¹⁹ De taak van de curator is de afgelopen decennia echter in lijn met de maatschappelijke opvattingen doorontwikkeld en daarbij heeft de maatschappelijke taakuitoefening terrein gewonnen. Daarbij komen maatschappelijke belangen in beeld die verder strekken dan het ten behoeve van de schuldeisers (en de maatschappij) vereffenen van het vermogen van de failliet. Zo heeft de curator sinds de inwerkingtreding van de Wet versterking positie curator

in 2017 een wettelijke taak om onregelmatigheden aan te pakken.²⁰ Dat betekent dat van de curator wordt verwacht dat hij zich inspannt om onregelmatigheden zoals kennelijk onbehoorlijk bestuur en fraude op te sporen en daartegen op te treden. Daarnaast rust op de curator een verplichting tot naleving van regels die maatschappelijke belangen beogen te beschermen, zoals milieuwetgeving²¹ en privacywetgeving.²² Hoewel de belangen van de gezamenlijke schuldeisers nog altijd prevaleren boven maatschappelijke belangen,²³ wordt de curator – in lijn met de ontwikkelingen over de maatschappelijke rol van het vennootschapsrecht²⁴ – steeds meer gezien als hoeder van maatschappelijke belangen.²⁵ Inmiddels is het dan ook vaste rechtspraak dat de curator in zijn belangenafweging ten opzichte van individuele schuldeisers rekening moet houden met maatschappelijke belangen.²⁶

3. Maatschappelijk verantwoord vereffenen binnen de faillissementsprocedure

3.1 Belangenpluralisme bij de maatschappelijke taakuitoefening

Nu maatschappelijk verantwoord vereffenen steeds meer terrein lijkt te winnen in insolventieprocedures, rijst de vraag of van de curator in de praktijk wel kan worden verwacht dat hij in zijn belangenafweging rekening houdt met maatschappelijke belangen. In de praktijk komt de curator door zijn positie en taken in aanraking met tal van partijen en heeft hij rekening te houden met verschillende, soms tegenstrijdige, belangen.²⁷ Dit wordt ook wel belangenpluralisme genoemd.²⁸ Richtsnoer is dat de curator handelt in het belang van de boedel, hetgeen samenvalt met het belang

12 Consultatiedocument Insolventierecht, p. 13-14.

13 Artikel 68 lid 1 Fw, zie ook *Van der Feltz-II* 1896, artikel 68 Fw.

14 F.M.J. Verstijlen, *De faillissementscurator*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998, p. 103.

15 R.D. Vriesendorp, *Insolventierecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2021, nr. 162; F.M.J. Verstijlen, *De faillissementscurator*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998, p. 155. Zie ook Consultatiedocument Insolventierecht, par. 4.2 onder 'de taak van de curator'.

16 F.M.J. Verstijlen, *De faillissementscurator*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998, p. 105.

17 R.D. Vriesendorp, *Insolventierecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2021, nr. 127.

18 Zie F.M.J. Verstijlen, *De faillissementscurator*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998, p. 149 en de aldaar geciteerde antwoorden van de toenmalige Minister van Justitie. Zie ook *Van der Feltz-II*, toelichting bij artikel 68 Fw.

19 Zie bijvoorbeeld A. van Hees, 'Maatschappelijk verantwoord vereffenen', *Tvl* 2015/1.

20 *Stb.* 2017, 176. *Kamerstukken* 34253.

21 Zie bijvoorbeeld HR 4 juni 2021, ECLI:NL:HR:2021:833 (*Ridderkerkse Taxi-centrale*).

22 AP, Brief aan Insolad betreffende de verwerking van persoonsgegevens in faillissement, z2019-12871, 6 januari 2020, te raadplegen via autoriteit-persoonsgegevens.nl. Zie ook M.D. Reijneveld, 'Noot bij INSOLAD Toetsingscommissie 13 augustus 2021, 2021/5', *Tvl* 2022/12. Zie ook Consultatiedocument Insolventierecht, par. 4.3.

23 HR 16 december 2011, NJ 2012/515 (*Prakke/Gips*). Zie ook F.M.J. Verstijlen, *De faillissementscurator*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998, p. 155; HR 19 december 2003, NJ 2004/293 (*Mobell/Interplan*).

24 Zie bijvoorbeeld J.W. Winter e.a., 'Naar een zorgplicht voor bestuurders en commissarissen tot verantwoorde deelname aan het maatschappelijk verkeer', *Ondernemingsrecht* 2020/86, p. 471 e.v.; L. Timmerman, 'Uitdagingen voor het ondernemingsrecht; op weg naar een echt ondernemingsrecht?', *MvO* 2020, afl. 5/6, p. 133-141.

25 Zie A. van Hees, 'Maatschappelijk verantwoord vereffenen', *Tvl* 2015/1. De visie over de maatschappelijke taakuitoefening van de curator is in de loop der jaren veranderd, zie: Zie S.H. de Rantiz, 'Crediteurenbelangen versus "andere belangen". De taak van de curator nader bezien', in: S.C.J.J. Kortmann e.a. (red.), *De curator, een octopus*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1996, waarin hij zich sceptisch uitspreekt over de bestaande praktijk waarin curatoren belangen van werknemers verkiezen boven het hoogste overnamebod. Zie ook: K. Frielink, 'Tegenstrijdige belangen in het insolventierecht', *Tvl* 2001, p. 115 e.v.

26 HR 4 december 1963, NJ 1964/144; HR 24 februari 1995, NJ 1996/472; HR 19 december 2003, NJ 2004/293 (*Mobell/Interplan*). Zie ook INSOLAD Praktijkregels voor Curatoren 2019, toelichting bij hoofdstuk 1.

27 Zie ook A. van Hees, 'Het doel van het faillissement en de taak van de curator', *Tvl* 2004/45; W.J.P. Jongepier, 'Andere zwaarwegende belangen', *FIP* 2018/5, p. 30-33.

28 Deze term is ontleend aan H.J. de Kloe, 'Belangenpluralisme in faillissement', *RMThemis* 2020, afl. 3, p. 134-141.

van zowel de gezamenlijke als de individuele schuldeisers.²⁹ De curator dient daarnaast waar mogelijk rekening te houden met maatschappelijke belangen.³⁰

Het is de vraag wat “rekening houden met maatschappelijke belangen” inhoudt en hoe de curator dus invulling moet geven aan zijn maatschappelijke taak. “Rekening houden met” wordt op grofweg twee manieren uitgelegd.³¹ Enerzijds wordt “rekening houden met maatschappelijke belangen” strikt uitgelegd. Dat wil zeggen dat er slechts beperkt ruimte is voor curatoren om rekening te houden met maatschappelijke belangen, namelijk alleen in de gevallen wanneer die belangen niet strijdig zijn met de belangen van de gezamenlijke schuldeisers.³² Anderzijds wordt “rekening houden met maatschappelijke belangen” breed geïnterpreteerd. Aanhangers van deze brede visie menen dat curatoren hun taak op een “maatschappelijk verantwoorde wijze”³³ moeten vervullen en met dit “maatschappelijk verantwoord vereffenen” meer gewicht moeten toekennen aan maatschappelijke belangen.³⁴

Hoe de curator in de praktijk rekening moet houden met maatschappelijke belangen, is onduidelijk en niet vastgelegd. Bij de uitoefening van zijn taken en dus ook bij het maken van belangenafwegingen komt de curator immers een grote mate van beleidsvrijheid toe.³⁵ Ik neem als voorbeeld de aanpak van onregelmatigheden: ook indien kennelijk onbehoorlijk bestuur voor de curator een gegeven lijkt, kan de curator om proceseconomische redenen afzien van het instellen van een actie.³⁶ Het procesrisico dat de curator de procedure uiteindelijk (gedeeltelijk) verliest, kan – gezien het streven naar een zo hoog mogelijke boedelopbrengst – te groot zijn om het instellen van een actie te rechtvaardigen.³⁷ In deze casus wordt het aanpakken van onregelmatigheden gezien als middel om de boedel te vergroten. Dat die aanpak ook bijdraagt aan een maatschappelijk doel, namelijk fraudebestrijding, is bijvangst. Het maatschappelijke belang van fraudebestrijding loopt dan samen met het belang van de gezamenlijke schuldeisers.

Maatschappelijke belangen kunnen echter ook strijdig zijn met de belangen van de gezamenlijke schuldeisers. Vanuit de curator bezien kunnen deze potentiële tegenstrijdige belangen als gevolg hebben dat de curator alleen rekening houdt met maatschappelijke belangen indien hij daarmee (ook) de belangen van de gezamenlijke schuldeisers kan dienen. Denk bijvoorbeeld aan de (versimpelde) situatie waarbij twee potentiële kopers een overnamebod neer hebben gelegd voor een doorstart. De ene kandidaat biedt 400 en wil 200 werknemers meenemen. De andere kandidaat biedt 100 en wil 300 werknemers meenemen, waardoor in deze versimpelde situatie geen besparing van de boedelkosten ontstaat. Het maatschappelijk belang van werkgelegenheid is dan strijdig met het belang voor de gezamenlijke schuldeisers.³⁸

Het belangenpluralisme in faillissementen beperkt zich niet tot een potentiële strijdigheid tussen de (financiële) belangen van de schuldeisers en maatschappelijke belangen. Bij de maatschappelijke taakuitoefening bestaat ook een potentiële strijdigheid tussen maatschappelijke belangen en het financiële belang van de curator zelf. Zijn salaris wordt immers betaald uit de boedel. Een van de gevolgen van deze wijze van beloning is dat de curator een rechtstreeks belang heeft bij het vergroten van de boedel, althans zolang deze onvoldoende geld bevat om zijn salaris en onkosten te voldoen. Een dergelijke situatie doet zich voor in ongeveer een kwart van alle faillissementen.³⁹ Vanuit zijn persoonlijke financiële belang heeft de curator dus een prikkel om zoveel mogelijk opbrengsten voor de boedel te realiseren of in ieder geval een zodanig bedrag te verzamelen dat hij zijn kosten kan vergoeden.⁴⁰ Een ander gevolg van de wijze van beloning is dat de curator een rechtstreeks belang heeft bij het maken van meer uren voor de faillissementsafwikkeling, althans zolang de boedel voldoende geld bevat om zijn salaris en onkosten te voldoen. Vanuit zijn persoonlijke financiële belang heeft de curator dus ook een prikkel om zoveel mogelijk uren te maken in faillissementen met een gevulde boedel. Aangezien de curator wordt betaald uit de boedel, bestaat echter ook het risico dat de curator niet altijd rekening houdt met maatschappelijke belangen indien zijn beloning in het gedrang komt.⁴¹

29 Zie ook F.M.J. Verstijlen, *De faillissementscurator*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998, p. 105-107.

30 HR 19 december 2003, NJ 2004/293 (*Mobell/Interplan*).

31 Zie ook M. van Eekelen-Atema, ‘De faillissementscurator en maatschappelijke belangen’, in: Enneking e.a. (red.), *Publiek privaatrecht. Over publieke doelen en belangen in privaatrechtelijke verhoudingen*, Den Haag: Boom Juridisch 2021, par. 2.4.

32 Zie bijvoorbeeld R.D. Vriesendorp, ‘[**]it happens; then and now’, *Tvl* 2017/23, afl. 4, par. 6.

33 A. van Hees, ‘Maatschappelijk verantwoord vereffenen’, *Tvl* 2015/1.

34 A. van Hees, ‘Maatschappelijk verantwoord vereffenen’, *Tvl* 2015/1. Zie ook F. Kemp, ‘Gezocht: kranige curatoren met maatschappelijk besef’, in: P.W. Schreurs e.a. (red.), *De Gereedschapskist van de Curator. Insolad Jaarboek 2015*, Deventer: Wolters Kluwer 2015, p. 503-514.

35 HR 19 april 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZC2047, NJ 1996/727 (*Macloou*); HR 16 december 2011, NJ 2012/515 (*Prakke/Gips*). Zie ook F.M.J. Verstijlen, ‘Een kwart eeuw curatorenansprakelijkheid’, *Tvl* 2020/20, afl. 2, p. 126-130, par. 2.

36 Y. Borrius, ‘Schending publicatieplicht: bewijzvermoeden te betuigen?’, in: P.W. Schreurs e.a. (red.), *De Gereedschapskist van de Curator. Insolad Jaarboek 2015*, Deventer: Wolters Kluwer 2015, p. 23-48, nr. 2.4.

37 M.J. Kroeze & J.B. Wezeman, ‘De curator en interne bestuurdersaansprakelijkheid’, in: P.W. Schreurs e.a. (red.), *De Gereedschapskist van de Curator. Insolad Jaarboek 2015*, Deventer: Wolters Kluwer 2015, p. 1-22, nr. 1.8.

38 Zie ook R.D. Vriesendorp, ‘De taak van de curator’, *Tvl* 1995/5, p. 117 e.v. en S.H. de Ranitz, ‘Crediteurenbelangen versus “andere belangen”. De taak van de curator nader bezien’. In: S.C.J.J. Kortmann (e.a.), *De curator een octopus*, Deventer: Tjeenk Willink 1996, p. 189-190.

39 Zie D.A. Elswijk e.a., *Faillissementen. Oorzaken en schulden 2015*, Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek 2016, par. IV.1, waarin een percentage van bijna 20% wordt gerapporteerd. Recent empirisch onderzoek laat zien dat ongeveer 30% van de gemaakte uren volgens curatoren moet worden afgeschreven en dat in bijna 40% van de faillissementen volgens curatoren geen uitkering kan worden gedaan aan boedelschuldeisers (lege boedel in enge zin). Zie J.M.W. Pool, ‘De rol van de curator bij de aanpak van onregelmatigheden. Een empirisch-juridisch onderzoek naar de rol van de curator in de praktijk bij de aanpak van onregelmatigheden voor en tijdens faillissement’ (diss. Leiden), te verschijnen medio 2022.

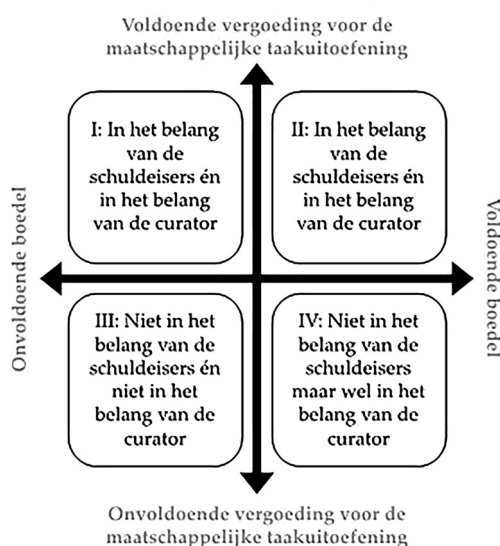
40 Artikel 71 Fw. Zie ook M.J.M. Franken e.a., *INSOLAD Rapport Beloning Curatoren 2008*, te raadplegen via insolad.nl/publicaties/, voorwoord, waarin de totstandkoming van de salariëring wordt besproken.

41 C.M. Hilverda, *De bestrijding van faillissementsfraude: waar een wil is, ... (Onderneming en recht nr. 73)*, Deventer: Kluwer 2012, p. 5; A.J. Verdaas, ‘Beloning van curatoren en bonuscultuur’, *Tvl* 2009/30, afl. 6, p. 177-179.

Een veelgehoord argument tegen het betrekken van het financiële belang van de curator bij belangenafwegingen is dat het belang van de curator bij de vergoeding van zijn werkzaamheden op geen enkele manier mee zou mogen spelen bij de afwegingen die gemaakt worden. Dat argument doet echter geen recht aan de wijze waarop curatoren in de praktijk afwegingen maken. Recent empirisch onderzoek laat zien dat persoonlijke financiële positie van de curator wel degelijk meespeelt bij afwegingsproces van curatoren.⁴²

Bij de maatschappelijke taakuitoefening zijn twee indicatoren te onderscheiden die maken of het rekening houden met maatschappelijke belangen in een specifieke situatie strijdig is met de belangen van de gezamenlijke schuldeisers en/of het financiële belang van de curator, te weten de financiële staat van de boedel en het bestaan van voldoende vergoeding voor de maatschappelijke taakuitoefening. De financiële staat van de boedel bepaalt of er voldoende geld beschikbaar is om de maatschappelijke taakuitoefening te bekostigen (of voor te financieren). Het bestaan van voldoende vergoeding bepaalt vervolgens of de uitgaven die gemoeid zijn met de maatschappelijke taakuitoefening worden gecompenseerd. Voorbeelden van situaties waarin een vergoeding voor de maatschappelijke taakuitoefening bestaat, zijn situaties waarin curatoren een succesvol beroep kunnen doen op de Garantstellingsregeling Curatoren 2012 of waarin sprake is van een verhaalbare vordering op een onregelmatig handelende bestuurder. Bovenstaande leidt tot vier mogelijke situaties, samengevat in figuur 1.

Figuur 1. Belangenpluralisme bij de maatschappelijke taakuitoefening

In situatie I is er onvoldoende boedel beschikbaar om rekening te houden met maatschappelijke belangen, maar bestaat er wel voldoende vergoeding voor de maatschappelijke

taakuitoefening. In situatie II is er voldoende boedel en zijn er voldoende mogelijkheden om de kosten die zijn gemoeid met een maatschappelijke taakuitoefening te vergoeden. In beide situaties is het in het belang van zowel de gezamenlijke schuldeisers als de curator om rekening te houden met maatschappelijke belangen. Denk bijvoorbeeld aan de situatie dat er vooruitzicht is op een verhaalbare vordering bij een onregelmatig handelende bestuurder, waardoor de kosten die gemoeid zijn met het aanpakken van die onregelmatigheden (de maatschappelijke taakuitoefening) worden vergoed en er bovendien wellicht nog schade wordt vergoed die de gezamenlijke schuldeisers hebben geleden.

In situatie III is er onvoldoende boedel beschikbaar om rekening te houden met maatschappelijke belangen én zijn er onvoldoende mogelijkheden om de kosten die gemoeid zijn met de maatschappelijke taakuitoefening te vergoeden. In deze situatie levert het rekening houden met maatschappelijke belangen niet direct iets op voor de boedel. In dat geval wordt een omslagpunt bereikt waarbij het rekening houden met maatschappelijke belangen niet meer in lijn is met de belangen van de gezamenlijke schuldeisers. Als rekening houden met maatschappelijke belangen per saldo verlies oplevert voor de boedel en er onvoldoende geld is om de (boedel)schuldeisers te voldoen (een 'lege boedel'), draagt bovendien de curator dat tekort. De curator staat dan voor een lastige beslissing, die het beste kan worden geïllustreerd aan de hand van de fraudebestrijdende rol van de curator: moet de curator toch rekening houden met maatschappelijke belangen door bijvoorbeeld een oorzakenonderzoek uit te voeren omdat een eventuele fraudemelding of zelfs een aangifte kan volgen, of hoeft hij geen verdere stappen te ondernemen omdat dit niet opportuun wordt geacht voor de gezamenlijke schuldeisers en voor hemzelf. Kiest de curator ervoor om enige tijd te steken in een oorzakenonderzoek dat uiteindelijk vanwege een gebrek aan middelen niet kan worden afgerond of tot niets leidt, dan volgt soms de kritiek dat dit er alleen maar toe heeft geleid dat hij met zijn 'privépet' inkomsten genereert ten koste van de schuldeisers die hij met zijn functionele pet moet dienen en voor wie hij nu juist is aangesteld. Laat hij het oorzakenonderzoek om die reden dan maar (gedeeltelijk) achterwege, dan kan de curator het verwijt krijgen dat hij zijn wettelijke taken alleen uitvoert als hij er zelf (financieel) beter van wordt. Denk ook aan de eerder beschreven situatie over het maatschappelijke belang van werkgelegenheid bij een doorstart. Voor welk bod moet de curator kiezen? Kiest hij voor het hogere overnamebod, dan kan hij het verwijt krijgen dat hij onvoldoende rekening houdt met het maatschappelijke belang van werkgelegenheid. Kiest hij voor het lagere overnamebod, waarbij meer werknemers hun baan kunnen behouden, dan kan hij het verwijt krijgen dat hij niet in het belang van de gezamenlijke schuldeisers handelt. Voor maatschappelijke taken die geen middelen voor de boedel kunnen genereren – zoals het voldoen aan milieuverplichtingen of aan privacyregels – is deze derde situatie extra knellend omdat de curator dan de kosten draagt voor de wettelijk vastgelegde maatschappelijke taakuitoefening.

⁴² Zie J.M.W. Pool, 'De rol van de curator bij de aanpak van onregelmatigheden. Een empirisch-juridisch onderzoek naar de rol van de curator in de praktijk bij de aanpak van onregelmatigheden voor en tijdens faillissement' (diss. Leiden), te verschijnen medio 2022, par. 4.5.2, 6.5.3 en 7.3.3.

In situatie IV is er wel voldoende boedel om rekening te houden met maatschappelijke belangen, maar is er geen (of een beperkte) vergoeding voor de maatschappelijke taakuitoefening. In deze situatie is het voor de gezamenlijke schuldeisers niet opportuun als de curator tijd steekt in de maatschappelijke taakuitoefening. De schuldeisers zien daar immers niets van terug, terwijl er wel geld uit de boedel vloeit om het salaris van de curator dat is gemoeid met de extra inspanningen te voldoen. Ook voor deze vierde situatie geldt dat de tegenstrijdige belangen vooral tot uiting komen bij maatschappelijke taken die geen middelen voor de boedel *kunnen* genereren – zoals het voldoen aan milieuverplichtingen of aan privacyregels – omdat de schuldeisers dan de kosten dragen voor de maatschappelijke taakuitoefening. Er is immers voldoende boedel om de werkzaamheden van de curator te betalen. Voor de curator is het bovendien opportuun om extra uren te maken. Zolang de boedel voldoende middelen bevat om zijn salaris te betalen, geldt dat ieder uur dat de curator besteedt aan de maatschappelijke taakuitoefening, zorgt voor extra omzet. In dit soort situaties kan het verwijt volgen dat de curator alleen maar rekening houdt met maatschappelijke belangen en tijd besteedt aan zijn maatschappelijke taak om extra omzet te genereren. De curator wordt in het kader van zijn fraudebestrijdende rol bijvoorbeeld ook wel eens verweten bestuurders enkel en alleen aansprakelijk te stellen voor eigen gewin.⁴³

Het besproken belangenpluralisme maakt dat curatoren in de praktijk niet altijd rekening houden met maatschappelijke belangen, doordat het uitvoeren van maatschappelijke taken ten koste kan gaan van de boedel en daarmee het belang van zowel uitkeringen aan de gezamenlijke schuldeisers als van de eigen portemonnee van de curator. Er bestaan immers geen richtlijnen voor curatoren over de gewenste uitkomst van belangenafwegingen wanneer maatschappelijke belangen strijdig zijn met de belangen van de schuldeisers en over de wijze waarop curatoren in dit soort situaties rekening zouden moeten houden met maatschappelijke belangen. De wijze waarop in een specifiek faillissement rekening wordt gehouden met maatschappelijke belangen wordt dus overgelaten aan de curator die het faillissement afwikkelt. Dat betekent dat curatoren op verschillende manieren rekening kunnen houden met maatschappelijke belangen en dus tot andere uitkomsten van belangenafwegingen kunnen en zullen komen.⁴⁴ De verplichting om “rekening te houden met maatschappelijke belangen” lijkt in de praktijk dus een loze term, omdat alleen rekening lijkt te worden gehouden met maatschappelijke belangen als

die belangen niet strijdig zijn met de belangen van de gezamenlijke schuldeisers. Om maatschappelijk verantwoord vereffenen daadwerkelijk te bevorderen, lijkt een extra aanmoediging voor curatoren noodzakelijk.

3.2 Geen rechtvaardiging voor een maatschappelijke taakuitoefening in de faillissementswet

Sommige auteurs menen dat curatoren maatschappelijke belangen wel degelijk kunnen en soms zelfs moeten laten prevaleren boven de belangen van de gezamenlijke schuldeisers.⁴⁵ Voor mij is het echter niet evident dat het huidige systeem curatoren hiertoe de ruimte biedt. Integendeel, de Faillissementswet biedt geen rechtvaardiging voor een maatschappelijke taakuitoefening die ten koste gaat van de belangen van de gezamenlijke schuldeisers. Het laten prevaleren van maatschappelijke belangen boven de belangen van de schuldeisers is namelijk strijdig met de gedachte achter de Faillissementswet.⁴⁶ Bij de totstandkoming van deze wet had de wetgever enkel oog voor de belangen van de gezamenlijke schuldeisers.⁴⁷ De bepalingen in de Faillissementswet zijn nog steeds geënt op het uitgangspunt dat het faillissement tot doel heeft om het vermogen van de gefailleerde te verdelen onder de gezamenlijke schuldeisers overeenkomstig ieders rang.⁴⁸ Door van curatoren expliciet te verlangen meer gewicht toe te kennen aan maatschappelijke belangen, wordt gebroken met dat uitgangspunt zonder dat daar een keuze van de wetgever aan ten grondslag ligt.⁴⁹ Wanneer van curatoren wordt verwacht dat zij rekening houden met maatschappelijke belangen, ook zonder dat de boedel daar baat bij heeft, dan betekent dat per definitie dat zij in sommige situaties maatschappelijke belangen moeten laten prevaleren boven de belangen van de gezamenlijke schuldeisers. Voor het toekennen van meer gewicht aan maatschappelijke belangen binnen faillissementsprocedures ontbreekt een nadrukkelijke grondslag in de Faillissementswet.⁵⁰ Ook de verplichting om “rekening te houden met maatschappelijke belangen” geeft geen directe grondslag voor curatoren om ten koste van de gezamenlijke schuldeisers rekening te houden met maatschappelijke belangen.⁵¹ Voor het laten prevaleren van maatschappelijke belangen in faillissementen is een fundamentele herziening

43 Zie bijvoorbeeld R.D. Vriesendorp, '[**]it happens; then and now', *Tvl* 2017/23, afl. 4, p. 148-159, par. 8.

44 Zie ook T.T. van Zanten, *De overeenkomst in het insolventierecht (Recht en Praktijk, nr. InsR3)*, Deventer: Kluwer 2012, par. 2.5.3 en J.M.W. Pool, 'De rol van de curator bij de aanpak van onregelmatigheden. Een empirisch-juridisch onderzoek naar de rol van de curator in de praktijk bij de aanpak van onregelmatigheden voor en tijdens faillissement' (diss. Leiden), te verschijnen medio 2022, par. 6.5.4 en 7.3.3, waaruit blijkt dat de meningen onder curatoren over de wijze waarop zij menen rekening te moeten houden met maatschappelijke belangen, sterk uiteenlopen.

45 A. van Hees, 'Maatschappelijk verantwoord vereffenen', *Tvl* 2015/1. Zie ook F. Kemp, 'Gezocht: kranige curatoren met maatschappelijk besef', in: P.W. Schreurs e.a. (red.), *De Gereedchapskist van de Curator. Insolad Jaarboek 2015*, Deventer: Wolters Kluwer 2015, p. 503-514; H.J. de Kloe, 'Belangenpluralisme in faillissement', *RMThemis* 2020, afl. 3, p. 134-141.

46 Zie ook G.D. Hoekstra, 'De spanning tussen het maatschappelijk belang en het gezamenlijk belang bezien in het licht van de creditors' bargain', *Tvl* 2005/12.

47 Zie Van der Feltz-I 1896, p. 7. Zie ook F.M.J. Verstijlen, *De faillissementscurator*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998, p. 34-36.

48 Zie ook F.M.J. Verstijlen, *De faillissementscurator*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998, p. 37-38.

49 G.A.J. Boekraad, 'Classificatie van publiekrechtelijke verplichtingen in faillissement: de Hoge Raad op een nieuw dwaalspoor. Noot bij HR 4 juni 2021, ECLI:NL:HR:2021:833 (Ridderkerkse Taxicentrale)', *Tvl* 2022/10.

50 Zie ook J.L.R.A. Huydecoper, 'Andere zwaarwegende belangen', in: M.L.S. Kalff e.a., *De integere curator. INSOLAD Jaarboek 2007*, Deventer: Kluwer (2007).

51 Zie ook T.T. van Zanten, *De overeenkomst in het insolventierecht (Recht en Praktijk, nr. InsR3)*, Deventer: Kluwer 2012, par. 2.5.3 en 2.5.4.

van het primaat van de schuldeisers noodzakelijk.⁵² Het is aan de wetgever om die afweging te maken.⁵³

3.3 *Bekostiging van de maatschappelijke taakuitoefening*

Wanneer de wetgever tot de conclusie komt dat de curator toch meer rekening moet houden met maatschappelijke belangen en bovendien de curator ook in staat wordt gesteld om maatschappelijke belangen voorop te stellen, rijst de vraag hoe de kosten die met die maatschappelijke taakuitoefening gemoeid zijn, moeten worden vergoed.

De bekostiging van curatorsalarissen gebeurt nu via de boedel. Een maatschappelijke taakuitoefening betekent dat de curator in zekere zin extra publieke taken gaat uitvoeren.⁵⁴ De maatschappelijke taken van de curator sluiten niet direct aan op de klassieke rol van de curator als beheerder en vereffenaar van de boedel, terwijl het salaris van de curator nog wel op die traditionele rol is gestoeld.⁵⁵ Zeker wanneer die maatschappelijke taakuitoefening gaat prevaleren boven de traditionele taken van de curator en van de curator een nieuwe belangenafweging wordt verwacht, dan betekent dat als het ware een herverdeling van de (beperkte) middelen die beschikbaar zijn om in een faillissement te verdelen. De beperkte middelen moeten dan immers ook (en soms met voorrang) worden besteed aan de maatschappelijke taakuitoefening. Dat betekent dat de maatschappelijke taakuitoefening van de curator ten koste kan gaan van een uitkering aan de schuldeisers. Ook voor deze herverdeling geldt dat de Faillissementswet daarvoor geen grondslag biedt. De Faillissementswet biedt geen rechtvaardiging om de kosten van maatschappelijk verantwoord vereffenen bij de toevallige faillissementsschuldeisers te leggen.⁵⁶

Tegelijkertijd wordt het boedelactief in veel faillissementen steeds minder. Soms bevat de boedel voldoende middelen om het salaris van de curator te voldoen, maar dat is niet

altijd het geval. In ongeveer een kwart van alle faillissementen is er onvoldoende boedel om het salaris van de curator te voldoen.⁵⁷ Dat betekent dat van de curator wordt verwacht dat hij maatschappelijke taken uitoefent, zonder dat daar altijd een adequate vergoeding tegenover staat. De maatschappelijke taakuitoefening gaat dan niet alleen ten koste van een uitkering aan de gezamenlijke schuldeisers, maar ook van de tijd (en dus omzet) van de curator.

Het behoeft geen nadere toelichting dat het afwentelen van publieke taken op een private actor, zonder daarbij nadrukkelijk na te denken over het vergoeden van die taken, onwenselijk is en bovendien ook niet stimulerend werkt. Zolang curatoren het argument “voorkomen dat goed geld naar kwaad geld wordt gegooid” kunnen gebruiken om geen rekening te hoeven houden met maatschappelijke belangen, zal de maatschappelijke taakuitoefening nooit van de grond komen. Om curatoren daadwerkelijk aan te moedigen en te faciliteren om rekening te houden met maatschappelijke belangen, is het noodzakelijk dat de vergoeding van de kosten die gemoeid zijn met de maatschappelijke taakuitoefening – en die niet direct in het belang zijn van de boedel – goed georganiseerd wordt. Door zorg te dragen voor een adequate vergoeding van de werkzaamheden die gemoeid zijn met de maatschappelijke taakuitoefening, is die maatschappelijke taakuitoefening in het belang van de schuldeisers én de curator (vgl. figuur 1).

4. *Het bevorderen van maatschappelijk verantwoord vereffenen*

4.1 *Een wettelijke verankering voor maatschappelijk verantwoord vereffenen*

Maatschappelijk verantwoord vereffenen lijkt steeds meer het uitgangspunt te moeten worden bij de afwikkeling van faillissementen.⁵⁸ Het is de vraag of in de bestaande faillissementsprocedure wel voldoende ruimte is voor maatschappelijk verantwoord vereffenen. Ik denk dat het antwoord op die vraag ontkennend moet luiden omdat de Faillissementswet geen grondslag of rechtvaardiging biedt om ten koste van de gezamenlijke schuldeisers rekening te houden met maatschappelijke belangen.

Het huidige systeem van de Faillissementswet stimuleert integendeel curatoren om faillissementen snel en kostenefficiënt af te wikkelen, zeker als sprake is van een lege boedel. Het aantal lege boedels groeit gestaag, waardoor er steeds minder te verdelen valt onder de gezamenlijke schuldeisers

52 Zie ook H.J. de Kloe, ‘Belangenpluralisme in faillissement’, *RMThemis* 2020, afl. 3, par. 4.

53 Zie ook F.M.J. Verstijlen, *De faillissementscurator*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998, p. 151-155; J.L.R.A. Huydecoper, ‘Andere zwaarwegende belangen’, in: M.L.S. Kalff e.a., *De integere curator. INSOLAD Jaarboek 2007*, Deventer: Kluwer 2007.

54 A. van Hees, ‘Maatschappelijk verantwoord vereffenen’, *TvI* 2015/1. Zie ook de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel Verzamelwet gegevensbescherming, p. 20: “Op basis van artikel 68, eerste lid, Fw heeft de curator de taak van algemeen belang om de failliete boedel te beheren en vereffenen.”. Zie ook *Kamerstukken II* 2014/15, 34253, nr. 3, p. 3, waarin de wetgever aangeeft dat de fraudesignalerende rol een ‘bredere maatschappelijke verantwoordelijkheid reflecteert’.

55 G.A.J. Boekraad, ‘Classificatie van publiekrechtelijke verplichtingen in faillissement: de Hoge Raad op een nieuw dwaalspoor. Noot bij HR 4 juni 2021, ECLI:NL:HR:2021:833 (Ridderkerkse Taxicentrale)’, *TvI* 2022/10.

56 Reactie Houthoff op het Consultatiedocument Insolventierecht, 15 maart 2022, par. 4.14; reactie Nederlandse Vereniging van Banken op het Consultatiedocument Insolventierecht, 3 maart 2022, par. 95; reactie KienhuisHoving op het Consultatiedocument Insolventierecht, 24 februari 2022 p. 3; reactie TeekensKarstens op het Consultatiedocument Insolventierecht, 25 februari 2022, p. 5; reactie JIRA op het Consultatiedocument Insolventierecht, 28 februari 2022, p. 11; reactie Nederlandse Orde van Advocaten op het Consultatiedocument Insolventierecht, 24 februari 2022, nr. 7.13; reactie INSOLAD op het Consultatiedocument Insolventierecht, 28 februari 2022, nr. 25.

57 Zie D.A. Elswijk e.a., *Faillissementen. Oorzaken en schulden 2015*, Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek 2016, par. IV.1, waarin een percentage van bijna 20% wordt gerapporteerd. Recent empirisch onderzoek laat zien dat ongeveer 30% van de gemaakte uren volgens curatoren moet worden afgeschreven en dat in bijna 40% van de faillissementen volgens curatoren geen uitkering kan worden gedaan aan boedelschuldeisers (lege boedel in enge zin). Zie J.M.W. Pool, ‘De rol van de curator bij de aanpak van onregelmatigheden. Een empirisch-juridisch onderzoek naar de rol van de curator in de praktijk bij de aanpak van onregelmatigheden voor en tijdens faillissement’ (diss. Leiden), te verschijnen medio 2022, par. 6.5.3.

58 Consultatiedocument Insolventierecht, par. 4.3. Zie ook A. van Hees, ‘Maatschappelijk verantwoord vereffenen’, *TvI* 2015/1.

én de bekostiging van curatorsalarissen in het geding komt. Tegelijkertijd wordt van de curator steeds meer verwacht dat hij de boedel op een maatschappelijke wijze vereffent.

Door de potentiële tegenstrijdigheid tussen maatschappelijke belangen enerzijds en de belangen van de gezamenlijke schuldeisers en de curator anderzijds, kunnen curatoren maar beperkt rekening houden met maatschappelijke belangen. In de huidige praktijk is “rekening houden met” dus eigenlijk een loze term, omdat het systeem van de Faillissementswet niet toestaat dat die belangen ook daadwerkelijk voorrang kunnen krijgen.⁵⁹

Om maatschappelijk verantwoord vereffenen daadwerkelijk te bevorderen, is een fundamentele wijziging van het wettelijke systeem noodzakelijk. Maatschappelijk verantwoord vereffenen vergt immers een andere belangenafweging van de curator, waarbij maatschappelijke belangen moeten kunnen prevaleren boven de belangen van de gezamenlijke schuldeisers. Het is van belang dat de wetgever zich expliciet uitspreekt over de gewenste belangenafweging door aan te geven wanneer en met welke maatschappelijke belangen rekening moet worden gehouden.⁶⁰ De kernvraag die moet worden beantwoord, is de vraag welke belangen meer ruimte moeten krijgen en welke belangen daarvoor het veld moeten ruimen. Zonder een expliciet antwoord op die vraag, wordt de curator door het huidige systeem van de Faillissementswet in de praktijk beperkt om rekening te houden met maatschappelijke belangen en wordt hem zo te veel vrijheid geboden om geen rekening te houden met maatschappelijke belangen. Dat stimuleert het maatschappelijk verantwoord vereffenen niet.

4.2 Naar een herverdeling

Het wettelijk verankeren van de gewenste belangenafweging van curatoren is niet voldoende om maatschappelijk verantwoord vereffenen daadwerkelijk te bevorderen. Die wettelijke verankering zou immers de problematiek rondom de financiering van maatschappelijk verantwoord vereffenen niet wegnemen. Wanneer de maatschappelijke taakuitoefening niet zorgt voor inkomsten voor de boedel en dus onvoldoende vergoeding van de maatschappelijke taakuitoefening bestaat, dan is de maatschappelijke taakuitoefening niet in het belang van de gezamenlijke schuldeisers en – wanneer tevens sprake is van een lege boedel – ook niet in het belang van de curator (vgl. figuur 1). Op dit moment kan een gebrek aan financiering voldoende reden zijn om af te zien van maatschappelijk verantwoord vereffenen. Als

van curatoren wordt verwacht dat zij meer rekening houden met maatschappelijke belangen, betekent dat eigenlijk dat een herverdeling van de beperkte middelen binnen het faillissement moet plaatsvinden omdat meer middelen beschikbaar moeten worden gesteld voor de maatschappelijke taakuitoefening van de curator. Er is nu eenmaal onvoldoende boedelactief beschikbaar om alle schuldeisers te voldoen én daarbij rekening te houden met maatschappelijke belangen. Dat een herverdeling inhoudt dat alle schuldeisers moeten inleveren om de curator in staat te stellen uitvoering te geven aan zijn maatschappelijke taken is voor mij in de huidige tijdsgeest niet ondenkbaar. Dat vergt, zoals al aangegeven, wel een expliciete keuze van de wetgever.

Onderdeel van de herverdeling van beperkte middelen in een faillissement waarbij een groter deel van de middelen naar de curator gaat zodat hij zijn maatschappelijke taken kan uitoefenen, veronderstelt dat er iets te verdelen valt. Sommige auteurs lijken te suggereren dat het oplossen van de legeboedelproblematiek ook maatschappelijk verantwoord vereffenen kan bevorderen, omdat de curator dan niet langer wordt beperkt door een gebrek aan vergoeding voor zijn werkzaamheden maar juist een drijfveer heeft om zijn maatschappelijke taak uit te oefenen.⁶¹ Ik denk dat dat een noodzakelijke oplossing is voor de maatschappelijke taakuitoefening in lege boedels, maar dat deze oplossing niet voldoende is om maatschappelijk verantwoord vereffenen te bevorderen. Enkel het opzetten van een fonds of subsidiepot neemt immers de tegenstrijdigheid tussen de kerntaak van de curator en de maatschappelijke taakuitoefening niet weg. De legeboedelproblematiek vergt een separate oplossing die niet gelijk hoeft te lopen met het organiseren van een adequate vergoeding van de maatschappelijke taakuitoefening van de curator.

5. Slot

Samenvattend geldt dat als de wetgever tot de conclusie komt dat de curator bij de afwikkeling van faillissementen meer aandacht moet besteden aan maatschappelijke belangen, de curator daarbij niet moet worden beperkt door het systeem van de Faillissementswet. Om een maatschappelijke taakuitoefening te bevorderen, is het van belang dat de wetgever zorgdraagt voor zowel een wettelijke verankering van een maatschappelijke taakuitoefening die ten koste mag gaan van het verhaal van de gezamenlijke schuldeisers als een adequate vergoeding van die taakuitoefening. Het verplichten van een maatschappelijke taakuitoefening van de curator zonder hem daarbij te faciliteren en nader richting te bieden is symboolpolitiek en bevordert bovendien niet het maatschappelijk verantwoord vereffenen.

59 Zie ook J.L.R.A. Huydecoper, 'Andere zwaarwegende belangen', in: M.L.S. Kalf e.a., *De integere curator. INSOLAD jaarboek 2007*, Deventer: Kluwer 2007.

60 Zie bijvoorbeeld de ontwikkelingen rondom de ziekenhuisfaillissementen, waarin de Onderzoeksraad voor de Veiligheid heeft voorgesteld zorg te dragen voor een regeling waarin “de curator bij een afweging tussen conflicterende belangen het maatschappelijke belang van een patiëntveilige afbouw en/of voortzetting van zorgactiviteiten laat prevaleren boven de belangen van de schuldeisers” (*Kamerstukken II 2021/22*, 31016, nr. 347). Zie ook S.H. de Rantiz, 'Crediteurenbelangen versus “andere belangen”. De taak van de curator nader bezien', in: S.C.J.J. Kortmann e.a. (red), *De curator, een octopus*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1996, par. 2.

61 Zie bijvoorbeeld R. van Galen, 'De curator en de hete brij', *Ondernemingsrecht* 2022/24; A. van Hees, 'Het doel van het faillissement en de taak van de curator', *Tvl* 2004/45. Zie ook K. Frielink, 'Tegenstrijdige belangen in het insolventierecht', *Tvl* 2001, par. 5, waarin auteurs voorstellen doen om de legeboedelproblematiek op te lossen.